

Δελτίο Τύπου

Δημοσιονομικό Συμβούλιο

Εαρινή Έκθεση 2020

Το Δημοσιονομικό Συμβούλιο λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίζουσες συνθήκες που επικρατούν λόγω της πανδημίας του ιού COVID-19 (πανδημία) και τη διαφοροποίηση του περιεχομένου και του χρονοδιαγράμματος των στοιχείων που έχει δημοσιεύσει μέχρι σήμερα το Υπουργείο Οικονομικών, αποφάσισε όπως προσαρμόσει το περιεχόμενο της Εαρινής Έκθεσης του για το 2020.

Επίσης μέσα στα πλαίσια των μέτρων για περιορισμό της εξάπλωσης της πανδημίας έχει αποφασιστεί η μη διεξαγωγή δημοσιογραφικής διάσκεψης για παρουσίαση της Έκθεσης.

Το Συμβούλιο είναι στη διάθεση των λειτουργών των μέσων μαζικής επικοινωνίας και άλλων ενδιαφερομένων για σχόλια και διευκρινίσεις, στο τηλέφωνο 22606627 και στην ηλεκτρονική διεύθυνση: info@fiscalcouncil.gov.cy.

Πλήρες κείμενο Εαρινής Έκθεσης

Η Εαρινή Έκθεση 2020 έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Συμβουλίου και βρίσκεται στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

http://www.fiscalcouncil.gov.cy/fiscalcouncil/fiscalcouncil.nsf/page18_gr/page18_gr?OpenDocument

Εισαγωγή

Οι συνθήκες αβεβαιότητας που επικρατούν λόγω των επιπτώσεων της πανδημίας έχουν οδηγήσει τα πλείστα κράτη μέλη της ΕΕ να προχωρήσουν σε ενεργοποίηση της «Ρήτρας Απόδρασης», όπου τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να αποκλίνουν προσωρινά από τους αριθμητικούς δημοσιονομικούς κανόνες έχοντας την ευελιξία να λάβουν δημοσιονομικά μέτρα για να αντιμετωπίσουν την κρίση.

Οι πρωτόγνωρες συνθήκες έχουν εκτός των άλλων επηρεάσει και τη διαδικασία καθορισμού των μακροοικονομικών προβλέψεων και των ανώτατων ορίων δαπανών τα οποία το Υπουργείο Οικονομικών θα συμπεριλάμβανε στο Στρατηγικό Πλαίσιο Δημοσιονομικής Πολιτικής 2021- 2023 το οποίο μέχρι στιγμής δεν έχει ολοκληρωθεί.

Σύνοψη

Το Συμβούλιο επισημαίνει ότι παρά το ευνοϊκό μακροοικονομικό περιβάλλον των προηγούμενων ετών συμπεριλαμβανομένου του 2019, η πρωτόγνωρη κρίση που παρατηρήθηκε το τελευταίο τρίμηνο με την πανδημία, αναδεικνύει για ακόμα μια φορά την ανάγκη για προώθηση των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων, οι οποίες διαχρονικά έχουν διατυπωθεί στις Εκθέσεις του Συμβουλίου όπως και από άλλους οργανισμούς και θεσμούς. Στόχος των μεταρρυθμίσεων μεταξύ άλλων είναι να καταστεί η Κυπριακή οικονομία ανταγωνιστική και έτοιμη να αντιμετωπίσει έγκαιρα και με αποτελεσματικό τρόπο τις προκλήσεις που προκύπτουν από απρόσμενες κρίσεις.

Οι επιπτώσεις της πανδημίας, έχουν καταδείξει ότι η δημοσιονομική σταθερότητα και η πραγματοποίηση δημοσιονομικών πλεονασμάτων που επιτρέπουν τη μείωση του δημοσίου χρέους και τη δημιουργία αποθεματικών θα πρέπει να αποτελούν βασικό στοιχείο κατά το δημοσιονομικό σχεδιασμό. Περαιτέρω, η πανδημία έχει αναδείξει τη σημασία της προώθησης σημαντικού αριθμού μεταρρυθμίσεων. Οι βασικότερες προκλήσεις και προτεραιότητες, οι οποίες αναλύονται εκτενώς στις Εκθέσεις του Συμβουλίου είναι:

- η μείωση του πολύ ψηλού δημόσιου και ιδιωτικού δημόσιου χρέους. Αυτό θα ενισχύσει τη θέση της κυπριακής οικονομίας επιτρέποντας της να αντιμετωπίζει πιο αποτελεσματικά τους κινδύνους που μπορεί να προκύψουν από το εξωτερικό περιβάλλον, όπως οι συναλλαγματικές διακυμάνσεις, οι συνθήκες πολιτικής αστάθειας στις γειτονικές χώρες, μια παγκόσμια οικονομική επιβράδυνση και οι ανεξέλεγκτες καταστάσεις όπως η πρόσφατη πανδημία,
- η συνέχιση της προσπάθειας για περιορισμό των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων που παραμένουν εντός και εκτός του χρηματοπιστωτικού συστήματος και οι οποίες παρά την πρόοδο που έχει επιτευχθεί παραμένουν σε ψηλό επίπεδο,
- η δημιουργία ενός βιώσιμου συνταξιοδοτικού συστήματος το οποίο θα διασφαλίσει επαρκή συνταξιοδοτικά ωφελήματα στους πολίτες, αποτρέποντας το ενδεχόμενο το κράτος να χρειαστεί να παρέμβει για την κοινωνική στήριξη των συνταξιούχων,
- η ενίσχυση της αποταμίευσης των νοικοκυριών η οποία διαχρονικά παρουσιάζεται πολύ χαμηλή με την παροχή κινήτρων, τη μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου και την ενίσχυση της εποπτείας,
- ο περιορισμός της εξάρτησης της οικονομίας σε μη διατηρήσιμες δραστηριότητες. Σε περιόδους κρίσεων η εφαρμογή και στη συνέχεια η παράταση και διεύρυνση μη ορθολογιστικών υπό ομαλές συνθήκες μέτρων, όπως το σχέδιο πολιτογραφίσεων μπορεί να επιφέρει αρνητικές επιπτώσεις σε άλλους παραγωγικούς τομείς της οικονομίας. Ταυτόχρονα μπορεί να την καταστήσουν πιο ευάλωτη, ειδικότερα στην περίπτωση απότομης και απρόσμενης δραστηρικής μείωσης της συγκεκριμένης δραστηριότητας. Επιπρόσθετα υπάρχει κίνδυνος δημιουργίας μόνιμων κρατικών δαπανών με τη λανθασμένη υπόθεση ότι τα δημοσιονομικά έσοδα από τη συγκεκριμένη δραστηριότητα θα είναι και αυτά μόνιμα,
- η προώθηση σχεδιασμού και κινήτρων που θα ενθαρρύνουν την ενίσχυση των διατηρήσιμων παραγωγικών τομέων που διαφοροποιούν και διευρύνουν τη βάση της οικονομίας σε μακροχρόνιο ορίζοντα και που θα προσφέρουν ευκαιρίες για το σύνολο των πολιτών,
- η προώθηση μεταρρυθμίσεων που θα καταστήσουν πιο ανταγωνιστική και ανθεκτική την οικονομία και ταυτόχρονα πιο ελκυστική σε εγχώριες και ξένες επενδύσεις. Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί σε τομείς που η Κύπρος φαίνεται να υστερεί σημαντικά και καταγράφονται διαχρονικά σε εκθέσεις διαφορών οργανισμών, μεταξύ άλλων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ και της Παγκόσμιας Τράπεζας και περιλαμβάνουν:
 - τον τομέα της παιδείας όπου το ψηλό κόστος δεν αντικατοπτρίζεται στα ποιοτικά αποτελέσματα,
 - το σύστημα δικαιοσύνης που χαρακτηρίζεται από μεγάλες καθυστερήσεις,
 - το καθεστώς λειτουργίας των ημικρατικών οργανισμών,
 - τον έλεγχο των κρατικών δαπανών και ιδιαίτερα του κρατικού μισθολογίου που από το 2019 άρχισε να αυξάνεται με ρυθμούς πέραν του ρυθμού αύξησης του ΑΕΠ. Διαχρονική θέση του Συμβουλίου είναι η δημιουργία ενός διάφανου και

ορθολογιστικού συστήματος αξιολόγησης και καθορισμού απολαβών στο δημόσιο τομέα,

- την άρση αχρειαστων περιορισμών δραστηριοποίησης σε τομείς της οικονομίας και επαγγέλματα, συμπεριλαμβανομένης και των αχρειαστων γραφειοκρατικών διαδικασιών.

Επιπρόσθετα με τα πιο πάνω θα πρέπει να υπάρχει συνεχής παρακολούθηση και ετοιμότητα σε περίπτωση ανάγκης για άμεση λήψη διορθωτικών μέτρων όταν και εφόσον χρειαστεί με στόχο την διατήρηση της σταθερότητας στα δημόσια οικονομικά σε σημαντικές μεταρρυθμίσεις και εξελίξεις όπως:

- κατά την εφαρμογή του Γενικού Συστήματος Υγείας το οποίο θα παρέχει ένα ελάχιστο αποδεκτό επίπεδο υπηρεσίας σε όλο τον πληθυσμό χωρίς όμως να δημιουργεί δυσβάστακτα κόστη είτε για τα νοικοκυριά είτε για τα δημόσια οικονομικά,
- κατά τη δημιουργία του Ταμείου Επενδύσεων και ιδιαίτερα για το πώς θα χρησιμοποιούνται τα έσοδα από την εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων στην οικονομία και στα δημόσια ταμεία και
- κατά την επίλυση του Κυπριακού προβλήματος λαμβάνοντας υπόψη όλους τους παράγοντες που πιθανόν να επηρεάσουν διαχρονικά την κυπριακή οικονομία.

Δημοσιονομικοί κανόνες

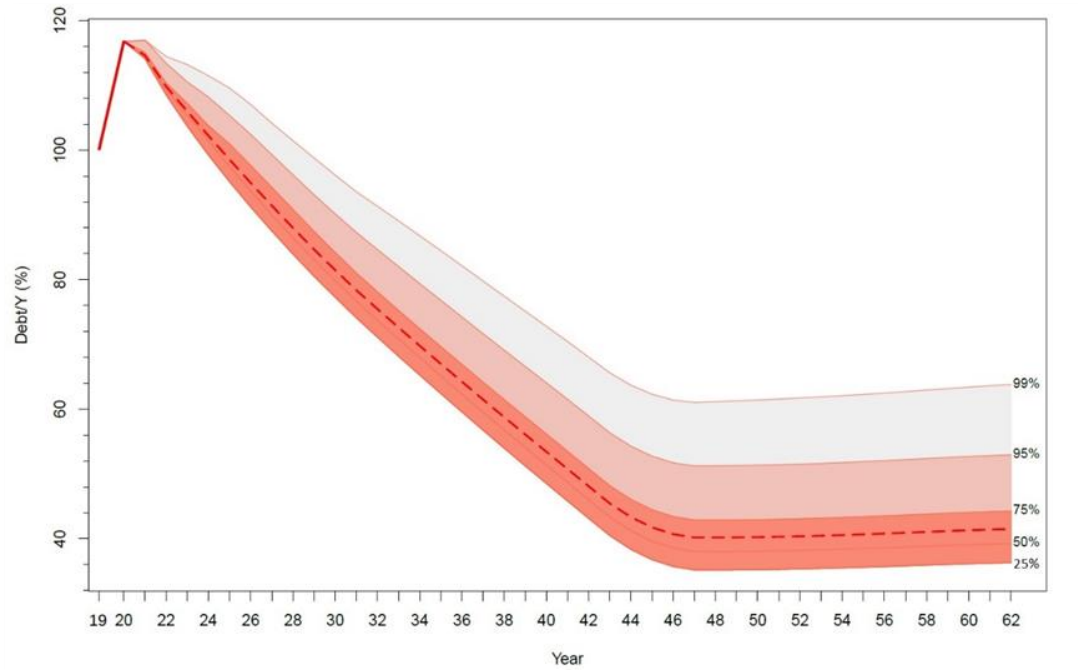
Το 2019 δεν έχει παρατηρηθεί απόκλιση από το Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό Στόχο ο οποίος έχει καθοριστεί στο 0% του ΑΕΠ. Υπενθυμίζεται ότι τόσο το γενικό όσο και το διαθρωτικό υπόλοιπο ήταν θετικά το 2019. Το 2020 έχει γίνει ενεργοποίηση της «Ρήτρας Απόδρασης» που επιτρέπει στα κράτη μέλη να αποκλίνουν προσωρινά από τους δημοσιονομικούς κανόνες δεδομένου ότι δεν θα απειληθεί η δημοσιονομική σταθερότητα. Το 2021 όπως έχει προαναφερθεί δεν έχουν ακόμη καθοριστεί ανώτατα όρια δαπανών και ούτε έχουν γίνει μακροοικονομικές και δημοσιονομικές προβλέψεις.

Η σημαντική αύξηση στο δημόσιο χρέος και η προβλεπόμενη μείωση στο ΑΕΠ κατά το 2020 αναμένεται να αυξήσουν το ποσοστό δημόσιου χρέους ως προς το ΑΕΠ μέχρι το τέλος του έτους κοντά στο 117%. Εντούτοις με δεδομένο ότι οι παραδοχές που αφορούν στο βασικό μακροοικονομικό σενάριο θα επαληθεύουν, το δημόσιο χρέος αναμένεται με την πάροδο

της κρίσης να ακολουθήσει πτωτική πορεία ικανοποιώντας τους εθνικούς και ευρωπαϊκούς δημοσιονομικούς κανόνες.

Η αναμενόμενη πορεία του δείκτη Δημόσιο Χρέος προς ΑΕΠ παρουσιάζεται στο γράφημα που ακολουθεί και το οποίο ετοιμάστηκε στα πλαίσια της συνεργασίας που υπογράφηκε με το Πανεπιστήμιο Κύπρου βάσει μοντέλου που έχουν αναπτύξει οι καθηγητές Δρ. Αντρέα Κονσίλιο (Πανεπιστήμιο Παλέρμο) και Δρ. Σταύρος Ζένιος (Πανεπιστήμιο Κύπρου).

Δημόσιο χρέος (Βασικό σενάριο μακροοικονομικών προβλέψεων)

Επαναξιολόγηση δημοσιονομικού σχεδιασμού

Καταλήγοντας το Συμβούλιο θεωρεί σημαντική την ανάγκη επαναξιολόγησης των προβλέψεων και στοιχείων που θα χρησιμοποιηθούν για τον καταρτισμό του Κρατικού Προϋπολογισμού 2021, κατά Σεπτέμβριο του 2020 οπότε και θα υπάρχουν περισσότερες πληροφορίες για την πορεία της πανδημίας και της οικονομίας. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να ληφθούν υπόψη όλα τα διαθέσιμα στοιχεία που θα υπάρχουν τη συγκεκριμένη στιγμή έτσι ώστε ο Κρατικός Προϋπολογισμός να αντικατοπτρίζει όσο το δυνατόν τις ανάγκες του Κράτους χωρίς να ξεφεύγει από τις δυνατότητες του διατηρώντας την οικονομική σταθερότητα.

Λευκωσία 4 Ιουνίου 2020